

dekan v prvi vrsti ne oddaja ta fara, ampak le en kanonikat Štrassburškega kapitela, čigar ude imenujejo mil. knezoškof. Štrassburški kanoniki potem iz svoje srede še le določijo kanonika, ki bo kot vikarij tega kapitela pri Novicerkvi službo tukajšnjega farnega predstojnika opravljal. Temu se prepuščajo navadno vsi dohodki Novocerkevne fare proti temu, da vsako leto pošlje za skupno mizo v Strassburg 210 fl. gotovega denarja, ter da skrbi za to, da se cerkvena in farna poslopja pri Novicerkvi ohranijo v dobrem stanu, ne da bi bilo potreba Štrassburškemu kapitelu za popravila kaj vlagati. Štrassburški kolegijadni kapitel šteje 7 prebend, namreč: 1 proštijo, 1 dekanatovino in 5 kanonikatov. — Od teh je dekanova služba vedno združena z 1 kanonikatom krškega stolnega kapitela, prebenda pa ostaja zavolj prepričanih dohodkov vedno izpraznena. — To leto se je po povišanji v službi izpraznila kapitelna proštija in en kanonikat, smrt pa je izpraznila še dva druga kanonikata, tako da ves ta kapitel sedaj šteje le dva kanonika, preč. g. zlatomešnika Karla Poldenega, mestnega župnika v Strassburgu, in kapitelkega oskrbnika, preč. g. Franca Baumana, kanonika tudi v Strassburgu. V Celovci kot sedežu krške škofije imela bi vedno dva Štrassburška kanonika v tesni zvezi s krškimi preč. konzistorjem bivati eden pa pri Novi cerkvi kot farni predstojnik. Sedaj so pa vsi ti trije kanonikati izpraznjeni. Bog daj kmalo najti vrednega naslednika pokojnemu preblagemu kanoniku Francu Juvančiču! Vprašanje, komu da bodo zdaj pripadli interkalarni dohodki, ktere je kapitel l. 1835 po petletni pravdi iz štajerskega religionsfonda povrnjene prejel, rešilo se bo bržčas še le pred upravno sodnijo na Dunaji.

Jernej Voh,
nekdanji novocerk. kaplan.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjeva rodbina obhaja praznike in novo leto v Budimpešti. — Vojska ima sedaj dva zelo nova regimenta: železniški in telegrafni, ki umeta v najkrajšem času za vojsko potegniti telegraf in položiti železnico. — Liberalni dobroživci in gospodje na Dunaji kradejo, da je strah, čeravno nekateri služijo do 18.000 fl. Tako je nek Lukas girobanki ukradel 45.000 fl., Baldaj 120.000 fl., Jauner pa eskomptni banki 2 $\frac{1}{2}$ pa jih ne uživa, ker se je ustrelil; v tatbino zapeljal ga je goljuf Kufferer. — V Brnu so pri volitvi v trgovinsko in obrtno zbornico prvokrat zmagali Čehi, teh je izvoljenih 25, Nemcev in Judov 23. — Finančni minister je ukazal, da morajo c. kr. tabak-trafike na Moravskem izobesiti tablice s českim napisom. — V Pragi in Velehradu osnoval se je odbor, ki dela velike priprave za svečanost sv. Metoda. Drugo leto preteče namreč 1000 let od smrti Metodove, čegar sveto truplo počiva v Velehradu. — Kako nesramni

so uže naši prusaki, kaže to, da Bismarku iz Dunaja pošiljajo po telegrafu prav veleizdajskih telegramov. Čudno pak je, da je Bismark v Trst poslal poverjenikov ogledovat, kako bi se tam dala ustanoviti „Deutsche Dampfschiffahrt-Gesellschaft“, to je parobrodno društvo prajzovsko na Jadranskem morji. — Madjari snujejo „madjarski žulverein“, da bi leži pomadjarili Slovake, Rusine, Rumune in Srbe. V Budimpešti so policaji najšli tiskarno socialistov, zasegli več rokopisov in oklicev na delavce. Zaprli so posestnico tiskarne in stavca Spielmana. — Hrvatski sabor je sklican v Zagreb. — V Dubrovnik je prijadralo veliko italijansko vojno brodovje, ki šteje pet lepih ladij in močnih oklopnice. To je prvo brodovje, italijansko, ki se po bitki pri Viši l. 1866 zopet upa pokazati v Jadranskem morji, le češ: Italijani čeravno takrat tepeni, smo zopet na morji mogočni.

Vnanje države. Rusi začeli so se vtikati v egiptovske zadeve. — Turški sultan je Srbom zopet obečal, da hoče turško železnico Solunsko dati zvezati s srbsko. — Angleži so obrista Trotterja poslali v Macedonijo poizvedavat, je li res, kar se piše o trpinčenji Bolgarov. — Nemškega cesarja Viljema so hoteli anarhisti pri odkritji spomenika, postavljenega na Niederwaldu ob Rheinu, da je bil l. 1870 Francoz premagan, z dinamitom ubiti, pa reč se je izvedela. Zločinci Rheinsdorf, Rupsch in Wüchler so sedaj k smrti obsojeni. — Bismark je res dal v velikem ocejanu pograbitni rodovitne otoke: Nova Guineja, Nova Britanija, Nova Irlandija in Admiralske otoke. Angleže to silno jezi, da so se zopet od Bismarka prevariti dali. — Francozom je kitajska vlada ponudila novo nagodbo, da bi se mir sklenol, toda francoski ministri so ponudbo odbili in pravijo, da hočejo prepričati Kitajce poravnati z orožjem. Bržčas jim daje novo pogumnost upor zoper kitajsko nasilstvo na polotoku Koreji in upanje, da jim priskočijo še Japoni, ki uže od nekdanj črtijo Kitajce. Slišati je pa tudi, da nameravajo Rusi iz Vladivostoka planoti in pograbitni Korejo. — Velika nesreča zgodila se je v Severnej Ameriki: v mestu Brooklin unel se je samostan šolskih sester. Te so komaj rešili sebe in večino otrok v rjuhe, v katere so z oken poskakali, a vendar je baje še 130 otročičev v poslopji zaostalo, zašlo in zgorelo.

Za poduk in kratek čas.

Trdnjave pod Pohorjem in za Dravo.

I. Ako greš mimo Drave navzgor od Maribora ven tja do Mahrenberga, te bodo srečevale zanimivosti, od katerih še nisi sanjal ne. Tik cesarske ceste stojé posamezne šance brez rovov in

posadke brez turnev, katere tem bolj potnika strahijo, čemveč so nevidne in neznatne. Vse te šance in posadke so v nemškutarskih rokah. Iz njih streljajo streljači na poštenega Slovenca, da se vse kadi. Streljajo pa s takim smodnikom, da se ne vzge, in ne razpoči, samo takrat počí, kedar kateri streljač od jeze razpoči. Njih puške so take, da jih vsak drugi vidi, samo Slovenec ne; njih patroni so taki, da jih ne čutiš, ko v te prifrčijo. Kaj čuda tedaj, da ni še nikdo od njih zadet v krvi obležal. Te nemškutarske trdnjave so pa takšne: na štiri vogle zidane, imajo vhod na spredi ali pa pri strani, so podobne navadnim hišam in imajo okna kakti navodne hiše, iz katerih streljači streljajo. Kakšne pa so šance? No te lahko z navadnim korakom prestopiš, ni se ti bati, da z glavo v nje butneš, ali pa da se v rov prevrneš. Te šance so dežni kap, so tu in tam postavljene cestne pregrade, da se v Dravo ne zvrneš. To so ti trdnjave in šance. Kakošni pa so streljači na njih in v njih? Ti so nemškutarji od glave do pet, nekteri so plešasti, tudi krofasti, mladi in stari, medli in tolsti. Oglejmo si posamezne posadke in njih streljače. „Numero ans“ je v Selnici. Ondi, pravijo ljudje, ima streljač hud pogled, da kar človeka pana, kateri pred njega pride. On ljubi vsakojako sredstvo, bodi katerokoli, kadar se gre za srenjske, okrajne, deželne in državne volitve. Druga trdnjava. Ondi, se govori, je bil 5. avgusta tega leta čuden zbor; pravijo, da so tam tistega poslanca volili, kateri bo gruntne štibre povikšal. Bili so pa tam zbrani sami streljači iz nemškutarskih posadk. To ti je bil takrat vrš in piš, sunder in hrup, emok in šterbunk! Kar glave so zmajavali, poleg pa pihali, da so šipe nu oknih žvenketale. To je bil čuden zbor, streljači so imeli slovenske reponosece (žalostno), katerim so bile oči zvezane, da jih ni bilo strah, kadar so v trdnjavo prišli. Ali so tudi služili šnops, vino, tobak, tega ne vem, le toliko vem, da jih je „Gospodar“ „črno na belo“ zapisal. Vse druge njih dela in slavnosti najdeš popisane v nemškutarskih kronikah, ki izhajajo v Mariboru, Celji in Gradeci. Tretja trdnjava. Ona stoji v Ožbalski fari, zidana je na mali strmini mogočno dvigujoča se v oblake. V nji stoluje mlad, napet in vedno zapet streljač, o katerem pa ne ve človek, bi li bolj občudoval njegov lepí golé v maternem jeziku (takaj mu gre hvala), ali pa njegove čudne lastnosti, ki naj bi Slovencem prah v oči sipale. Le ta izborni streljač, slovenske matere sin, je pri nemškem šulferajnu častni ud in se te časti neizmerno veseli, ona mu je ponos, kar mi je sam zatrdil. Kedar o tem govori, mu samega veselja iskre goste švigajo iz oči in nosa. A ko sem mu rekel, da nemški šulverein takó za nas skrbi, da bomo kmalo vsi Slovenci „kinezarski“ znali, mi tega ni verjel. A ko sem mu dopovedoval, da nemški šulverein skrbi za slovenske otroke, da bodo znali en jezik, kakor takrat, predno so Babilonski turen zidali, je z glavo odmajeval, z ramami migal. Meni je že vse eno, naj verje v Boga ali v nemški

šulverein, samo da po smrti v nebesa pride. Od tega časa se je nepopisljiva ljubezen v mojem srci vnela do tega izurjenega streljača, in bi ga že večkrat objel, ko bi nemškutarsko ne gledal. Šterta trdnjava. Ta je zidana na nevarnih tleh. Obdaja je od ene strani mal potok, od druge jo varuje cerkveno ozidje. V kuhinji te trdnjave se zgoli nemškutarski žganjci mešajo, se nemškutarske klobase pražijo, od ognjene navdušenosti za pečene stvari se je celo nedavno dimnik te trdnjave vnel. Kaj čemo? Nesreča nikoli ne počiva. Ali nekaj se v ti trdnjavi pogreša: prostorne sobane. Kajti soba srednje velikosti je za enega posilinemca pretesna, dva pa še prostora v nji ne najdeti. Če pa še premišljujemo raznovrstne pole, napise in ukaze, potem se ne bomo čudili, ako so sklenoli toti streljači staro trdnjavo prepustiti mišim, podganam in dihurjem in novo bolj prostorno pozidati. Čestitamo ker potem smo varni pred Turkom in njegovo sabljo, akopram nam domači streljači kožo na meh oderejo, saj to nas ne bo nič bolelo.

(Dalje prihodnjic.)

Smešnica 52. Kakšnih ljudi bi še na sveti treba bilo? No, potrebni bili bi: eden, ki bi za bogate umiral, eden, ki bi za pijance plačeval, eden, ki bi za veliko število naših listov naročnino pobiral, eden pa za zaspane naročnike plačeval naročnino, eden, ki bi za neke naše uradnike se slovenski naučil in eden, ki bi za šulvereinske šole deco lovil itd.

„Jurij s pušo“.

Razne stvari.

(Zborovanje.) Slovensko društvo zboruje jutri v Mariboru ob 4. uri popoldne, čitalnica pa ob 6. uri zvečer. Zatem je veselica s petjem.

(Učiteljstvo.) G. F. Pušenjak postal je nadučitelj v Cvenu, g. Fr. Prieger, podučitelj v Studencah (?), g. Ana Pečovnik, učiteljica ročnih del v Velenji in št. Ilji.

(Bralno društvo) želijo domoljubi, da bi se osnovalo v Jarenini, nekde na gornjem Dravskem polji in v Ribnici.

(V Laškem) sta dva železniška vlaka trčila le eden hlacon je poškodovan.

(Trg ljutomerski) sme za podeljenje domovinske pravice tirjati 40 fl. in pasjega 2 fl. od vsakega psa.

(Podčetrčani) imajo rojaka, ki na njihove stroške potuje iz Egipta nad Carjigrad in domov, iskali so pomoči pri deželnem odboru zastoj.

(Sv. tri kralje) njihovo potovanje v Betlehem spisal po vizijah Katarine Emmerich izdal je v 2. natisu preč. kanonik in stolni župnik ljubljanski A. Urbas. Dodan je zemljevid. Cena 80 kr. Prodava: katol. bukvarna v Ljubljani.